PROGRAM SZKOŁY LETNIEJ JĘZYKÓW MIGOWYCH (PJM I IS)

1. NAZWA:
Szkoła letnia języków migowych (PJM i IS)

2. NAZWA W JĘZYKU ANGIELSKIM:
Summer School in Sign Languages (PJM and IS)

3. JĘZYK WYKŁADOWY:
polski język migowy, International Sign

4. FORMA stacjonarna

5. MIEJSCE:
Uniwersytet Warszawski

6. JEDNOSTKA PROWADZĄCA SZKOŁĘ:
Wydział Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego

7. CELE KSZTAŁCENIA

Celem szkoły letniej jest umożliwienie studentom poszerzenia kompetencji w polskim języku migowym (PJM) oraz zdobycie umiejętności językowych w International Sign (IS) na poziomie podstawowym. Studenci zapoznają się ze specjalistyczną leksyką PJM z

obszaru kultury i sztuki, pogłębią także swoją wiedzę dotyczącą klasyfikatorów oraz umiejętności w zakresie tłumaczenia, stosowania ekwiwalentów znaczeniowych oraz interpretacji tekstów artystycznych. Kurs IS umożliwi studentom rozumienie wyrażeń i najczęściej używanego słownictwa dotyczącego podstawowych dziedzin życia.

8. EFEKTY KSZTAŁCENIA

Efekty kształcenia	**Odniesienie do charakterystyk Polskiej Ramy Kwalifikacji**
W kategorii **wiedzy** absolwent/absolwentka szkoły:	
posiada ogólną wiedzę dotyczącą międzynarodowego języka migowego, jego roli dla społeczności Głuchych i zastosowań oraz wiedzę na temat kultury Głuchych w aspekcie międzynarodowym	P7S_WG
ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat różnic między naturalnymi a sztucznymi językami migowymi, w szczególności między PJM a International Sign	P7S_WG
zna i rozumie relacje między polskim językiem migowym jako językiem obcym a językiem polskim, w tym różnice semantyczne i wynikające z nich trudności w zakresie przekładu międzymodalnego	P7S_WG
posiada wiedzę na temat sposobu tworzenia komunikatów w International Sign	P7S_WG
posiada specjalistyczny zasób słownictwa w polskim języku migowym z obszaru kultury i sztuki	P7S_WG

Efekty kształcenia	Odniesienie do charakterystyk Polskiej Ramy Kwalifikacji
zna techniki przekładu językowego z PJM na International Sign	P7S_WG
W kategorii **umiejętności** absolwent/absolwentka szkoły:	
potrafi analizować i interpretować teksty artystyczne w polskim języku migowym i określać ich rolę w kulturze Głuchych oraz dokonywać przekładu tekstów artystycznych w języku polskim na PJM	P7S_UW
potrafi porozumiewać się w polskim języku migowym, wykorzystując specjalistyczną terminologię z obszaru kultury i sztuki oraz w International Sign w zakresie słownictwa podstawowego	P7S_UK
potrafi dokonywać przekładu między polskim językiem migowym a językiem polskim, posługując się terminologią dziedzinową	P7S_UK
potrafi współdziałać i pracować w grupie międzyjęzykowej i międzykulturowej, przyjmując w niej różne role; potrafi komunikować się w zespole złożonym ze studentów i lektorów	P7S_UK
potrafi rozwijać swoje kompetencje językowe, samodzielnie zdobywając wiedzę na temat polskiego języka migowego oraz International Sign	P7S_UW
W kategorii **kompetencji społecznych** absolwent/absolwentka szkoły:	

Efekty kształcenia	Odniesienie do charakterystyk Polskiej Ramy Kwalifikacji
ma świadomość znaczenia języka dla utrzymania i rozwoju więzi społecznej na różnych poziomach	P7S_KO
jest wrażliwy na problemy wynikające z odmienności językowej i kulturowej Głuchych oraz problemy wynikające z komunikacji międzyjęzykowej	P7S_KR
jest gotowy do krytycznej oceny posiadanej wiedzy z zakresu polskiego języka migowego, kultury Głuchych oraz International Sign i ciągłego jej wzbogacania	P7S_KK

9. UZASADNIENIE URUCHOMIENIA SZKOŁY LETNIEJ W ODNIESIENIU DO:

a. GRUPY DOCELOWEJ

Oferta szkoły skierowana jest do studentów kierunku filologia polskiego języka migowego, których poziom biegłości językowej w PJM kształtuje się między B1 a B2+ według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Szkoła jest adresowana do osób, które nie znają międzynarodowego języka migowego, ale wykazują wymienioną biegłość językową w PJM i tym samym posiadają predyspozycje do nauki kolejnego języka migowego.

Zaproponowany program kształcenia umożliwia bezpośredni kontakt z rodzimymi użytkownikami polskiego języka migowego oraz trenerami International Sign.

b. OFERTY DYDAKTYCZNEJ UW

Szkoła stanowi uzupełnienie oferty dydaktycznej Uniwersytetu, tj. zajęć oferowanych w ramach kierunku filologia polskiego języka migowego. Zajęcia z zakresu International Sign nie wchodzą w zakres programu filologii PJM, nie są także oferowane przez żadną inną jednostkę uniwersytecką. Kursy w zakresie IS są w Polsce praktycznie niedostępne, stąd też konieczność zaangażowania zagranicznych lektorów.

Wszystkie zajęcia prowadzone w ramach szkoły mają charakter warsztatów i ćwiczeń prowadzonych w małych, 10-osobowych grupach zajęciowych, co istotnie wpływa na tempo wzrostu kompetencji językowej użytkowników. Prowadzący zajęcia to rodzimi użytkownicy PJM oraz wykwalifikowani trenerzy International Sign. Lektorzy PJM reprezentują różnorodne organizacje wspierające osoby niesłyszące, m.in. Polski Związek Głuchych i Instytut Spraw Głuchych oraz firmy edukacyjne i tłumaczeniowe (Centrum Polskiego Języka Migowego oraz EduPJM).

Cechą wyróżniającą program szkoły jest łączenie ćwiczeń skoncentrowanych na leksyce i gramatyce, z warsztatami poświęconymi problematyce translatorskiej i zajęciami dotyczącymi tworzenia narracji wykorzystujących pantomimię, naturalną ekspresję ciała i elementy języka migowego (Visual Vernacular). Wszystkie zajęcia są prowadzone w polskim języku migowym oraz International Sign.

10. POZIOM KSZTAŁCENIA ZGODNY Z PRK: 7
11. ŁĄCZNA LICZBA GODZIN ZAJĘĆ I PUNKTÓW ECTS: **60 h zajęć** i 40h pracy własnej (4 ECTS)

12. WYKAZ PRZEDMIOTÓW PROWADZONYCH W RAMACH SZKOŁY LETNIEJ

Nazwa przedmiotu	Forma zajęć	Efekty kształcenia	Metody dydaktyczne wykorzystywane podczas zajęć	Liczba godzin

Warsztaty tłumaczeniowe	warsztaty z treningiem nowych umiejętności	• zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady i techniki przekładu międzymodalnego • dokonuje przekładu z polskiego języka migowego na język polski i odwrotnie • potrafi wskazać elementy oceny jakości przekładu • potrafi krytycznie ocenić jakość dokonanego przekładu • potrafi współpracować w grupie, w tym zespole realizującym tłumaczenie • potrafi identyfikować problemy związane z wykonywaniem tłumaczenia języka migowego, w tym wyzwania etyczne związane z przekładem w różnych sytuacjach społecznych i zawodowych	• praca indywidualna i w małych zespołach • krytyczna analiza tekstów w PJM prezentowanych w formie nagrań wideo (prezentacja multimedialna) • krótki wykład wprowadzający	8

Znaki kulturowe w PJM	ćwiczenia	• zna specjalistyczną leksykę PJM, tzw. znaki kulturowe, tj. trudno przetłumaczalne leksemy w istotny sposób powiązane z kulturą Głuchych lub z niej wyrastające • rozumie problemy wynikające z braku odpowiedniości znaczeniowej między PJM a polszczyzną • dostrzega trudności związane z oddawaniem w językach fonicznych treści wyrażanych w sposób wizualno-przestrzenny • dostrzega różnice kulturowe i wykazuje się tolerancją wobec odmienności przedstawicieli innych języków i kultur	• analiza tekstów w PJM prezentowanych w formie nagrań wideo • praca w małych zespołach, praca indywidualna • ćwiczenia utrwalające słownictwo	8

Kiedy to migamy?	ćwiczenia	• zna specjalistyczną leksykę PJM i zakres jej użycia • zauważa różnice znaczeniowe między możliwymi tłumaczeniami na polszczyznę niektórych znaków PJM i tłumaczeniami na PJM polskich słów • potrafi uzasadnić wybór w tłumaczeniu konkretnego leksemu PJM lub polskiego • identyfikuje trudności związane z przekładem znaków kulturowych, metaforycznych i idiomatycznych • potrafi interpretować teksty w PJM zawierające znaki, które nie mają oczywistych ekwiwalentów w języku	• krótki wykład wprowadzający (prezentacja multimedialna) • dyskusja na temat przygotowany przez osobę prowadzącą zajęcia • analiza tekstów w PJM prezentowanych w formie nagrań wideo • praca w małych zespołach, praca indywidualna • ćwiczenia utrwalające słownictwo	8

Visual Vernacular	warsztaty	• zna i potrafi stosować zasady tworzenia tekstów artystycznych wykorzystujących metodę Visual Vernacular (migania obrazowego) • rozumie złożoność zagadnień związanych z przekazem obrazowym • rozpoznaje w tekście cechy stylu artystycznego, ze szczególnym uwzględnieniem metody VV • rozumie zasady włączania w tekst artystyczny elementów pantomimicznych i elementów pochodzących z gramatyki języków migowych • potrafi wyjaśnić znaczenie uniwersalnej sztuki wizualnej dla kultury Głuchych	• wykład wprowadzający • praca w małych grupach i praca indywidualna • analiza nagrań video • praca indywidualna	8

Klasyfikatory w PJM	warsztaty z treningiem nowych umiejętności	• zna zasady stosowania konstrukcji klasyfikatorowych w polskim języku migowym • zna różne typy klasyfikatorów i potrafi stosować je w codziennej komunikacji • rozumie mechanizmy słowotwórcze bazujące na ikoniczności • rozumie mechanizmy produktywności i niedookreśloności semantycznej klasyfikatorów • tworzy samodzielnie komunikaty językowe w PJM z wykorzystaniem wiedzy dotyczącej konstrukcji klasyfikatorowych • potrafi prawidłowo zinterpretować komunikat w polskim języku migowy zawierający klasyfikatory i predykaty klasyfikatorowe	• analiza tekstów w PJM prezentowanych w formie nagrań wideo • prezentacja multimedialna • krótki wykład wprowadzający • praca w małych zespołach, praca indywidualna	8

Komunikacja w International Sign (IS)	warsztaty z treningiem nowych umiejętności	• zna i rozumie w stopniu pogłębionym różnice między naturalnymi językami migowymi a IS • potrafi wymienić i opisać cechy komunikacji w International Sign, zna historię powstania i ewolucji tego systemu • jest świadom trudności wynikających z niepełnej ekwiwalencji znaczeń między różnymi językami migowymi • rozumie potrzeby w zakresie międzyjęzykowego komunikowania się Głuchych • potrafi tworzyć proste komunikaty w IS wykorzystujące gramatykę migową oraz słownictwo dotyczące elementarnych dziedzin życia	• analiza tekstów IS prezentowanych w formie nagrań wideo • prezentacja multimedialna • krótki wykład wprowadzający • praca w małych zespołach, praca indywidualna • ćwiczenia utrwalające słownictwo • ćwiczenia komunikacyjne • ćwiczenia translatoryczne	20

Razem				60 h

13. LITERATURA PRZEDMIOTU (ZALECANA, OBLIGATORYJNA)

Literatura zalecana:

- Tożsamość społeczno-kulturowa Głuchych. (2007), red. E. Woźnicka. PZG, Łódź.
- Kusters, Annelies. "International Sign and American Sign Language as Different Types of Global Deaf Lingua Francas." Sign Language Studies, vol. 21 no. 4, 2021, p. 391-426
- Rosenstock, R., & Napier, J. (2015). International Sign: Linguistic, Usage, and Status Issues. Washington: Gallaudet University Press.

14. PLAN ZAJĘĆ – w załączeniu

15. METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW KSZTAŁCENIA DLA SZKOŁY LETNIEJ (w tym sposób przeprowadzenia bilansu kompetencji)

Program szkoły zakłada bieżącą oraz końcową weryfikację przewidzianych efektów kształcenia. Ocena stała będzie prowadzona indywidualnie przez każdego z wykładowców podczas zajęć lektoratowych i obserwacji każdego z uczestników. Ocena końcowa będzie wspólna dla wszystkich zajęć i ustalana na podstawie wyników testu podsumowującego zdobytą wiedzę i umiejętności uczestników (bilans kompetencji).

16. SYLWETKA KANDYDATA/KOMPETENCJE WYMAGANE NA STARCIE

Oferta szkoły skierowana jest do studentów studiów kierunku filologia polskiego języka migowego, których poziom biegłości językowej kształtuje się między B1 a B2+ według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Warunkiem uczestnictwa jest ukończenie

co najmniej rocznego kursu polskiego języka migowego przewidzianego programem studiów filologia PJM (łącznie minimum 420 godzin lektoratu), co gwarantuje oczekiwany poziom kompetencji w PJM oraz umiejętności w zakresie myślenia i postrzegania wizualno-przestrzennego umożliwiające naukę International Sign.

17. SZCZEGÓŁOWE ZASADY I SPOSÓB PRZEPROWADZANIA REKRUTACJI

Rekrutacja odbędzie się na podstawie oceny dokumentów przygotowanych przez osoby zainteresowane udziałem w szkole letniej. Dokumenty oceniane podczas procedury rekrutacyjnej to:

- Wydruk z systemu USOS poświadczający oceny uzyskane przez studenta w semestrze zimowym roku akademickiego 2021/2022.

Dokumenty należy przesłań na adres mailowy: plm@uw.edu.pl.

W przypadku, gdy ilość zgłoszeń przekroczy liczbę miejsc, o kolejności przyjęcia decyduje średnia ocen uzyskanych przez studenta w semestrze zimowym roku akademickiego 2021/2022 potwierdzona wydrukiem z systemu USOS.

Dokumenty należy wysłać na adres: plm@uw.edu.pl w postaci pliku .doc w terminie podanym przez organizatorów w regulaminie szkoły letniej. O wynikach rekrutacji kandydaci zostaną poinformowani drogą mailową.

18. WARUNKI UKOŃCZENIA SZKOŁY LETNIEJ I UZYSKANIA DYPLOMU

Warunkiem ukończenia szkoły letniej jest obecność na zajęciach przewidzianych programem, aktywny udział w nich oraz uzyskanie pozytywnego wyniku z testu końcowego z zakresu PJM i IS. Za obecność uznaje się frekwencję na poziomie nie niższym niż 90%, tj. nieobecności co najwyżej na 6 h zajęciowych z oferowanych 60 godzin.

19. WYKAZ NAUCZYCIELI AKADEMICKICH PROWADZĄCYCH ZAJĘCIA WRAZ ZE WSKAZANIEM KOMPETENCJI NAUKOWO-DYDAKTYCZNYCH.

Wykładowcy szkoły letniej to rodzimi użytkownicy PJM oraz wykwalifikowani trenerzy International Sign. Są to osoby o doświadczeniu lektorskim i tłumaczeniowym, od lat aktywne w środowisku niesłyszących.

Monika Lament – Głucha, natywna użytkowniczka polskiego języka migowego. Wieloletnia współpracowniczka Pracowni Lingwistyki Migowej Uniwersytetu Warszawskiego i anotatorka Korpusu Polskiego Języka Migowego. Lektorka polskiego języka migowego w firmie EduPJM. Od wielu lat związana z Instytutem Spraw Głuchych.

Damian Rzeźniczak – Głuchy, od 2016 r. współwłaściciel firmy Centrum Polskiego Języka Migowego, lektor polskiego języka migowego z trzynastoletnim doświadczeniem, autor podręcznika do nauki polskiego języka migowego na poziomie A1, współautor kursu „Emisja migowa", tłumacz polskiego języka migowego i International Sign.

Magdalena Troszczyńska – Głucha, pracownik Instytutu Spraw Głuchych, wolontariuszka w oddziale mazowieckiem Polskiego Związku Głuchych. Lektorka polskiego języka migowego. Wieloletnia aktywistka w środowisku Głuchych, prelegentka na konferencjach związanych z Głuchymi.

Monika Krawczyk – Głucha, od 2017 r. wiceprezes Instytutu Spraw Głuchych, absolwentka filologii polskiej Uniwersytetu Śląskiego oraz studiów podyplomowych "Polski Język Migowy" na UW. Lektorka polskiego języka migowego, anotator w korpusie PJM, lektorka Uczestniczka licznych konferencji poświęconych tematyce g/Głuchych i ich kulturze.

Edyta Kozub – Głucha, tłumaczka wpisana do rejestru tłumaczy prowadzonego przez wojewodę. Lektorka PJM i IS. Absolwentka studiów wyższych i studiów podyplomowych w zakresie polskiego języka migowego na Uniwersytecie Warszawskim. Lektorka w filmach w PJM (ogłoszeniach, informacjach).

Christian Peters – wieloletni tłumacz i instruktor niemieckiego języka migowego (Deutsche Gebärdensprache, DGS) oraz International Sign, pracownik Uniwersytetu Humboldtów w Berlin (Institut für Rehabilitationswissenschaften)

Radka Nováková – pracownik Uniwersytetu Karola w czeskiej Pradze (Filozofická fakulta, Ústav jazyků a komunikace neslyšících), specjalistka w zakresie tłumaczenia migowego, prezenterka wiadomości dla niesłyszących w czeskiej TV, wiceprezes czeskiego centrum języka migowego (PEVNOST – České centrum znakového jazyka), autorka opracować dotyczących tłumaczeń migowych

Petr Vysuček – głuchy, nauczyciel czeskiego języka migowego i International Sign, prezes czeskiego centrum języka migowego (PEVNOST – České centrum znakového jazyka), członek czeskiej izby tłumaczy migowych, asystent na Uniwersytecie Karola, Praga (Filozofická fakulta, Ústav jazyků a komunikace neslyšících)

20. SPOSÓB PRZEPROWADZENIA EWALUACJI ZAJĘĆ I CAŁEGO PROGRAMU SZKOŁY LETNIEJ.

Metodą ewaluacyjną będzie anonimowa ankieta udostępniona uczestnikom szkoły na platformie internetowej. Ocena będzie obejmować poszczególne zajęcia, prowadzących oraz cały program szkoły. Uczestnicy szkoły będą mogli także wyrazić swoje zdanie na temat tego, w jakim stopniu oferowany program zajęć pomógł im w podniesieniu poziomu wiedzy i kompetencji językowych.